

POSTANOWIENIE

Dnia 26 listopada 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera

w sprawie z odwołania H. W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.
o wypłatę emerytury od dnia 1 października 2011 r. wraz z odsetkami,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 26 listopada 2014 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 27 maja 2014 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. umarza postępowanie kasacyjne;**
- 2. zasądza od odwołującej się H. W. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z 27 maja 2014 r., III AUa [...], zmienił zaskarżony apelacją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. wyrok Sądu Okręgowego w O. z 14 października 2013 r., IV U [...], oraz decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. z 27 marca 2013 r. w ten sposób, że uchylił decyzję z 23 września 2011 r. w zakresie, w jakim zawieszała ona prawo do wypłaty emerytury H. W. za okres od 1 października 2011 r. do 21 listopada 2012 r., oraz oddalił odwołanie i apelację w pozostałej części.

Skargę kasacyjną od tego wyroku wniósł pełnomocnik ubezpieczonej. Odpowiedź na skargę kasacyjną wniósł w imieniu organu rentowego jego pełnomocnik, domagając się odrzucenia skargi jako niedopuszczalnej oraz wnosząc o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Skarga kasacyjna została cofnięta przez pełnomocnika ubezpieczonej w piśmie procesowym, które wpłynęło do Sądu Najwyższego 21 października 2014 r. W piśmie cofającym skargę kasacyjną pełnomocnik ubezpieczonej wniósł o umorzenie postępowania oraz zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonej kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W odpowiedzi na cofnięcie skargi kasacyjnej pełnomocnik organu rentowego wyraził zgodę na umorzenie postępowania kasacyjnego i wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego od ubezpieczonej na rzecz organu rentowego na podstawie odpowiednio stosowanego art. 203 § 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398²¹ k.p.c., jeżeli nie ma szczególnych przepisów o postępowaniu przed Sądem Najwyższym, do postępowania tego stosuje się odpowiednio przepisy o apelacji, z tym że skargę kasacyjną cofnąć może również sama strona. Oznacza to, że w postępowaniu kasacyjnym znajduje zastosowanie art. 391 § 2 k.p.c. Z przepisu tego wynika, że w razie cofnięcia apelacji sąd drugiej instancji umarza postępowanie apelacyjne i orzeka o kosztach jak przy cofnięciu pozwu. Gdy cofnięcie apelacji nastąpiło przed sądem pierwszej instancji, postępowanie umarza sąd pierwszej instancji. Zastosowanie tego przepisu do cofnięcia skargi kasacyjnej oznacza, że w razie cofnięcia skargi Sąd Najwyższy umarza postępowanie kasacyjne i orzeka o kosztach postępowania kasacyjnego jak przy cofnięciu pozwu.

Pełnomocnik skarżącej cofnął skargę kasacyjną i wniósł o umorzenie postępowania kasacyjnego. Stworzyło to podstawę do umorzenia postępowania kasacyjnego. W sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych należało uwzględnić

treść art. 469 k.p.c., zgodnie z którym sąd uzna zawarcie ugody, cofnięcie pozwu, sprzeciwu lub środka odwoławczego oraz zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia za niedopuszczalne także wówczas, gdyby czynność ta naruszała słuszny interes pracownika lub ubezpieczonego. Dopuszczalność kontrolowania przez Sąd Najwyższy czynności dyspozytywnych strony przedsięwziętych w postępowaniu kasacyjnym, a zatem poza zwykłym tokiem instancji, jest kontrowersyjna. Sąd Najwyższy nie dostrzega jednak, aby cofnięcie skargi kasacyjnej w niniejszej sprawie naruszało słuszny interes wnioskodawczyni jako ubezpieczonej.

Sąd Najwyższy uznał, że cofnięcie przez stronę skargi kasacyjnej jest dopuszczalne i nie wymaga zgody drugiej strony, a mając na względzie, że czynność ta nie narusza słusznego interesu ubezpieczonej (art. 469 k.p.c.), postępowanie kasacyjne umorzył (art. 355 § 1 k.p.c. w związku z art. 398²¹ i art. 391 § 2 k.p.c.).

Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego uwzględnia zasady obowiązujące przy zasądzaniu zwrotu kosztów procesu w razie cofnięcia pozwu. Zgodnie z art. 203 § 2 k.p.c., w razie cofnięcia pozwu na żądanie pozwanego powód zwraca mu koszty, jeżeli sąd już przedtem nie orzekł prawomocnie o obowiązku ich uiszczenia przez pozwanego. Odpowiednie stosowanie tego przepisu do rozliczenia kosztów postępowania kasacyjnego w przypadku cofnięcia skargi kasacyjnej oznacza, że w razie cofnięcia skargi wnoszący skargę (skarżący) na żądanie przeciwnika procesowego zwraca mu koszty procesu poniesione w związku z wniesieniem skargi (por. postanowienie SN z 19 października 2007 r., IV CSK 268/07, LEX nr 488969). Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia prawomocnych orzeczeń. Decyzja o jej wniesieniu nie może być podejmowana pochopnie. Jeżeli strona procesu cywilnego decyduje się na wniesienie skargi, musi brać pod uwagę, że jej przeciwnik procesowy wniesie odpowiedź na skargę i poniesie związane z tym koszty zastępstwa procesowego wynikające z zastępstwa strony przeciwnej przez profesjonalnego pełnomocnika (art. 87¹ § 1 k.p.c.).

Uregulowanie zawarte w art. 203 § 2 k.p.c. stanowi *lex specialis* w stosunku do przepisów ogólnych regulujących zasady rozliczania kosztów procesu (art. 98 –

107 k.p.c.). Wyjątkowo można odstąpić od rygorów wynikających z tego przepisu. Przykładowo, w postanowieniu z 24 sierpnia 2011 r., IV CZ 34/11 (LEX nr 1147783), Sąd Najwyższy przyjął, że jeżeli strona cofająca apelację nie chce być obciążona, na żądanie strony przeciwnej, kosztami postępowania apelacyjnego, powinna w piśmie cofającym apelację wykazać, że cofnięcie wynikało z zaspokojenia przez przeciwnika w postępowaniu apelacyjnym jej interesów oraz że wniesienie apelacji było niezbędne do dochodzenia praw lub obrony skarżącego. Odstępstwo od zasady wynikającej z art. 203 § 2 k.p.c. (w związku z art. 391 k.p.c.), że to powód cofający pozew lub strona cofająca apelację ponosi koszty procesu, może przybrać formę rozstrzygnięcia właściwego dla art. 102 k.p.c., czyli sąd może nie obciążać powoda kosztami należnymi pozwanemu. Podobny pogląd można wyrazić w odniesieniu do sytuacji, w której strona cofa skargę kasacyjną, a nie apelację. W ocenie Sądu Najwyższego skarżąca nie wykazała, że wniesienie skargi kasacyjnej od korzystnego dla niej wyroku Sądu Apelacyjnego było konieczne dla ochrony jej praw, a cofnięcie skargi kasacyjnej wynikało z zaspokojenia przez przeciwnika (organ rentowy) jej interesów. Opóźnienie organu rentowego w wypłacie wnioskodawczyni należnych świadczeń emerytalnych (wynikających z prawomocnego wyroku sądu) powinno być sankcjonowane w inny sposób niż przez obciążenie organu kosztami zbędnie wszczętego postępowania kasacyjnego. Sąd Najwyższy nie rozważał w tych okolicznościach, czy skarga kasacyjna była dopuszczalna ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia (art. 398² § 1 k.p.c.).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.